

Det intelligente museum

Et eksempel på et "tag", også kaldet en "Sema-code" eller QR-code, der står som forkortelse for Quick Respons code

Kan mobiltelefoner bruges til at formidle kulturarven på en vedkommende måde? Og kan museernes kulturhistoriske skatkamre åbnes for alle ved hjælp af internettet? Dét og andre digitale redskaber arbejdes der målrettet med på Struer Museum.

Af // Andy J. S. Madsen

Da vikingeskibet Havhingsten nærmede sig Limfjorden på den dristige sejlads fra Dublin til Roskilde, blev skibets position og forventede ankomst til Odesund systematisk rundsendt via SMS-service. Flere tusinde personer så Havhingsten passere. Knap 700 personer havde tilmeldt sig en SMS-service, så de med den moderne teknologis hjælp kunne være på det rigtige tidspunkt for at se det enestående syn af vikingeskibet på Limfjorden.

Bag SMS-servicen er Struer Museum. Initiativet er et af flere fra museet, der søger at gøre brug af nye teknologiske muligheder. Et andet eksempel er en såkaldt "Kultursafari" med titlen "Jagten på den forsvundne kulturarv". Her lyder opfordringen: "Tag på kultursafari med din mormor i den ene hånd og din mobil i den anden. Med sms'er og billedbeskeder går vi på jagt efter den forsvundne kulturarv." Med en SMS er man med i jagten – enten rundt i Struer og på Thyholm ca. 80 km, eller en kortere tur rundt i Struer by i ca. en time.

– Vi vil med dette initiativ nå de unge og dem, der normalt ikke kommer indenfor i et museums støvede lokaler, fortæller museumsdirektør Torben Holm. – Vi bruger teknologien, ikke for at blive fri for folk, men for bedre at komme i kontakt med dem.

Alle sanser i spil

Inde i Struer Museum er nye digitale formidlingsmetoder også i spil. Huset rummer mange forsøg på at inddrage informations- og kommunikationsteknologi i formidlingen.

– Jeg ønskede f.eks., at indgangen til museets B&O-afdeling skulle markeres som en faktisk overgang fra den mere traditionelle lokalhistoriske udstilling til et nyt univers, fortæller Torben Holm, mens han viser rundt i museet. – Vi har en interaktiv lydinstallation, som giver vore gæster en lydlig oplevelse af den historiske udvikling, som teknik, kultur og samfund har gennemgået i takt med radioens og fjernsynets udvikling. Resultatet er, at hver eneste gæst får en unik lydlig introduktion til vores B&O-udstilling. Vi håber på den måde at kunne 'massere' gæsternes erindringer om radioer og fjernsyns betydning i vores dagligdag.

Installationen fungerer som en præcis stemningsouverture. Små kameraer i loftet holder øje med, hvor gæsterne befinder sig og lyden afvikles i forhold hertil. Hver tur gennem gangen præsenterer en selvstændig historie.

Byskriveren

Et andet sted på museet sættes der endnu større streg under det interaktive. Struer Museum har gennem flere år arbejdet på at udvikle 'Byskriveren'. Her kombineres museets viden og genstande med borgernes bidrag, og der suppleres løbende med lydoptagelser, film, videointerviews, fotografier, avisudklip m.m.

Hensigten er at indsamle og formidle byens og egnens historie gennem en levende, interaktiv fortælling, der aktivt inddrager borgerne, unge som ældre. Det strukturerende element er en interaktiv tidslinie, hvor man kan dykke ned i konkrete tidslommer.

– Man kan sige, at vi skamløst udstiller vores uvidenhed på den '80" store touchskærm, fortæller Torben Holm. – Vi håber, at vores gæster vil bidrage med deres viden og også rette de konkrete fejl, som vi helt sikkert begår med jævne mellemrum. Men det er samtidig en teknologisk platform, hvor gæsterne både kan være lokalhistoriske producenter og slutbrugere.

Gæsterne kan bidrage på flere måder. F.eks. kan en telefon bruges til at indtale kortere kommentarer. Man kan også henvende sig til Byskriveren gennem en person, som er fysisk til stede i udstillingen. Der findes også en web-version, som gør det muligt at dykke ned i fortællingerne fra ens egen computer, ligesom man kan bidrage med bl.a. tekster, fotografier og video.

Konceptudviklingen foregår i en løbende proces, og det er Struer Museums hensigt at fortsætte udviklingsarbejdet som en vigtig og integreret del af museets arbejde med den lokale historie.

– Det er vores ambition at finde veje til at forvandle museumsgæsten fra passiv tilskuer til aktiv bidragsyder. Efter min mening karakteriseres det intelligente museum nemlig ikke mindst af, at der er optimale muligheder for at lytte, se, opleve, deltage – og især bidrage, siger Torben Holm.

Så er det tid til at lege!

Også mobiltelefonens muligheder forsøger Struer Museum konkret at udnytte, bl.a. i forhold til ressourcetsvage skoleelever. Mobiltelefoners kamera og det mobile internet spiller en væsentlig rolle i forsøget på at aktivere personer.

Mobiltelefonen bruges som håndholdt undervisningskonsol. Ved at tilføje et mindre program kan man via kameraet aflæse 'tags'. Mobilen erstatter tidligere tiders opgaveark og udfolder dagens muligheder for at bruge lyd, billeder og forskellige spil.

– Vi håber altså på at kunne bruge informationsteknologien til at skabe motivation og dermed et spændende museumsbesøg for de ellers ressourcetsvage elever. Det legende element, som mobiltelefonen og alle de nye funktioner muliggør – tror vi – er en stærkt motiverende faktor, fortæller Torben Holm om idéen. – Om vi har ret, vil tiden vise. Projektet er et forsøg på at gøre adgangen til kulturarven lettere – også for nogle af de svageste i vores samfund.

De intelligente museer

Struer Museum har også ideer til fremtiden. Samme med andre museer i det midt- og vestjyske, og med støtte af bl.a. den regionale kulturaftale for området, arbejdes der videre med mobiltelefoners muligheder.

Det er bl.a. tanken at udvikle en mobil museumsguide, udvikle formidlingen yderligere via mobiltelefoner og herunder især udnytte sms-teknologien i nye sammenhænge sammen med en række andre konkrete idéer. Erfaringerne skal fastholdes gennem opbygning af et fælles udviklings- og kompetencecenter indenfor området.

Projektet "De intelligente museer i Midt- og Vestjylland" vil løbende blive visualiseret via forskellige digitale platforme som et led i en målbevidst vidensdeling. Det endelige formål er, at museerne i området bliver bedre til at formidle kulturarven til glæde for museumsgæster og andre kulturbrugere.

– Visionen er at gøre museerne i Vestjylland førende inden for mobil kulturformidling. Og endelig, så vil man også kunne bruge den opbyggede viden andre steder, slutter Torben Holm.

Det nye Struer Museum åbnede for publikum den 25. maj 2008. Der er investeret ca. 40 mio. kr. i nye bygningsmæssige rammer.

Målet med det nye museum er at skabe et innovativt og dynamisk kulturhistorisk lokalmuseum, der satser på oplevelser baseret på kvalitet og brug af den nyeste informations- og kommunikationsteknologi i formidlingen.

På adressen www.struermuseum.dk kan man få et indtryk af projektets indhold og omfang.